

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2004-2005

---

18 NOVEMBRE 2004

Proposition de loi modifiant les articles 1254 et 1288*bis* du Code judiciaire, relatifs aux formalités de procédure en matière de divorce

(Déposée par M. Hugo Coveliers)

DÉVELOPPEMENTS

Au terme de longues discussions au sujet de la procédure à suivre lors de l'introduction d'un divorce pour cause déterminée, le législateur a décidé expressément de conserver l'exploit de citation introductif, et même d'en étendre le champ d'application.

En outre, l'article 1254, § 3, du Code judiciaire oblige le demandeur à déposer au greffe un certain nombre de pièces d'état civil. L'application de cette disposition pose deux problèmes.

Tout d'abord, depuis l'entrée en vigueur du nouveau Code de droit international privé, la nationalité n'a plus qu'une importance relativement secondaire et c'est surtout le domicile ou le lieu de résidence principal des parties qui compte. Il importe donc davantage de déposer une attestation de domicile et, en particulier, un relevé des domiciles des parties afin que le juge puisse déterminer quel a été le dernier lieu de résidence principal commun de celles-ci.

Un autre problème, fréquent, concerne le moment du dépôt des pièces. Les usages varient entre les différents tribunaux de première instance. Ainsi, dans certains tribunaux, la cause n'est pas inscrite au rôle tant que les pièces requises n'ont pas été déposées. Par ailleurs, dans un certain nombre de tribunaux, lorsque les pièces ne sont déposées qu'au moment des

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2004-2005

---

18 NOVEMBER 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 1254 en 1288*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, met betrekking tot de procedu-reformaliteiten inzake echtscheiding

(Ingediend door de heer Hugo Coveliers)

TOELICHTING

Na lange discussies omtrent de te volgen procedure bij de inleiding van een echtscheiding op grond van bepaalde feiten, besliste de wetgever uitdrukkelijk om het inleidend dagvaardingsexploot te behouden en het toepassingsgebied zelfs uit te breiden.

Artikel 1254, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek verplicht de eiser bovendien een aantal stukken van de burgerlijke stand ter griffie neer te leggen. Bij de toepassing van die bepaling rijzen er twee problemen.

In de eerste plaats is de nationaliteit, sinds het nieuwe Wetboek van internationaal privaatrecht toegepast wordt, eerder van ondergeschikt belang, terwijl vooral de woonplaats of de voornaamste verblijfplaats van de partijen doorweegt. Het is dan ook belangrijker dat er een bewijs van woonplaats wordt neergelegd en vooral een overzicht van de woonplaatsen van de partijen teneinde de rechter in staat te stellen na te gaan wat hun laatste gezamenlijke hoofdzakelijke verblijfplaats was.

Daarnaast rijzen er vaak problemen in verband met het tijdstip van de neerlegging van die stukken. De gebruiken in de verschillende rechtbanken van eerste aanleg verschillen. In sommige rechtbanken wordt de zaak niet op de rol gebracht wanneer de vereiste stukken niet zijn gedeponed. Bovendien zijn er rechtbanken waar de rechter, indien de stukken slechts

plaidoiries ou de la demande de fixation, le juge exige un nouvel exemplaire des pièces présentées parce que celles-ci sont trop anciennes. Le greffier peut demander au demandeur de déposer des pièces, mais, lorsqu'en application de l'article 747, § 2, du Code judiciaire, le défendeur souhaite la fixation de la date de l'audience, le greffe est tenu de fixer les dates pour conclure et la date de l'audience des plaidoiries, sans pouvoir y attacher de condition. Ainsi arrive-t-il souvent qu'à l'audience où la cause doit être plaidée, l'on se trouve dans une situation où le défendeur qui a demandé la fixation n'a — bien entendu — pas réclamé de pièces d'état civil, tandis que les pièces dont le demandeur dispose, et qui ont été réclamées au moment de l'introduction du divorce, sont totalement dépassées.

Il paraît dès lors indiqué de préciser dans la loi que les pièces d'état civil sont jointes à la citation ou déposées au plus tard le jour de l'audience d'introduction. Le problème lié au caractère dépassé des pièces sera ainsi résolu puisque celles-ci seront forcément récentes au moment de l'introduction du divorce, tandis qu'une modification éventuelle, telle que par exemple un changement de domicile de l'une des parties, devra bien entendu être communiquée au greffe et à la partie adverse par cette partie, en tant que partie litigante.

La modification de loi proposée permettra donc d'exclure les retards qui se produisent lorsqu'en l'absence des documents requis, il ne peut être plaidé à la date fixée pour l'audience.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 1254, § 3, du Code judiciaire, remplacé par la loi du 30 juin 1994 et modifié par la loi du 20 mai 1997, sont apportées les modifications suivantes:

A) l'alinéa 1er, 3°, est remplacé par la disposition suivante:

worden gedeponereerd op het ogenblik van de pleidooien of van de vraag tot vaststelling, een nieuw exemplaar van de stukken eist aangezien ze te oud zijn. De griffier kan de eisende partij vragen om stukken te deponeren, maar wanneer de verwerende partij met toepassing van artikel 747, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek een rechtsdag wil laten vaststellen, is de griffie verplicht de conclusiedata en de pleitdatum vast te leggen, zonder daar voorwaarden aan te mogen verbinden. Dat leidt op de zitting waar de zaak gepleit dient te worden vaak tot de volgende situatie: de verwerende partij die de vaststelling heeft gevraagd heeft uiteraard geen stukken van de burgerlijke stand opgevraagd, terwijl de stukken waarover de eisende partij beschikt, opgevraagd op het ogenblik van de inleiding van de echtscheiding, hopeloos verouderd zijn.

Het lijkt dan ook aangewezen in de wet te bepalen dat de stukken van de burgerlijke stand bij de dagvaarding gevoegd zijn of uiterlijk op de dag van de inleidende zitting neergelegd worden. Het probleem van de ouderdom van de stukken is dan opgelost aangezien ze uiteraard recent zijn op het ogenblik van de inleiding van de echtscheiding, terwijl een eventuele wijziging, bijvoorbeeld van de woonplaats van een van de partijen, door die partij als willige procespartij uiteraard dient te worden meegedeeld aan de griffie en aan de tegenpartij.

De voorgestelde wetswijziging sluit dan ook verdragen uit die ontstaan wanneer op de vastgestelde rechtsdag niet gepleit kan worden omdat de nodige documenten niet voorhanden zijn.

Hugo COVELIERS.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 1254, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994 en gewijzigd bij de wet van 20 mei 1997, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) het eerste lid, 3°, wordt vervangen als volgt:

«3° pour chacun des époux, une preuve de nationalité et une attestation de domicile accompagnée d'un relevé des domiciles antérieurs.»

B) à l'alinéa 2, les mots «la cause est renvoyée au rôle» sont remplacés par les mots «la cause ne peut être introduite».

Art. 3

L'article 1288*bis*, alinéa 4, 5°, du même Code, inséré par la loi du 20 mai 1997, est remplacé par la disposition suivante :

«5° pour chacun des époux, une preuve de nationalité et une attestation de domicile accompagnée d'un relevé des domiciles antérieurs.»

26 octobre 2004.

«3° van elk van de echtgenoten, een bewijs van nationaliteit en een bewijs van woonplaats met een overzicht van de vorige woonplaatsen.»

B) in het tweede lid worden de woorden «wordt de zaak naar de rol verzonden» vervangen door de woorden «kan de zaak niet worden ingeleid».

Art. 3

Artikel 1288*bis*, vierde lid, 5°, van hetzelfde wetboek, ingevoegd bij de wet van 20 mei 1997, wordt vervangen als volgt :

«5° van elk van de echtgenoten, een bewijs van nationaliteit en een bewijs van woonplaats met een overzicht van de vorige woonplaatsen.»

26 oktober 2004.

Hugo COVELIERS.